

Υπό την Αιγίδα της Προεδρίας της Κυπριακής Δημοκρατίας

13^ο Συνέδριο

«Ελληνική Γλώσσα και Ορολογία»

Αφιερωμένο στον Ιωάννη Καποδίστρια
(1776–1831)

Πρόγραμμα

11–13 Νοεμβρίου 2021, Διαδικτυακά

<http://www.eleto.gr/gr/Conference13.html>

Εναρκτήρια Συνεδρία:

Διαδικτυακά

Πέμπτη 11 Νοεμβρίου 2021, ώρα 19.00

Εργασίες του Συνεδρίου:

Διαδικτυακά

Παρασκευή και Σάββατο

12 και 13 Νοεμβρίου 2021

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ:

- Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)
 - Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)
 - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)
 - Ιόνιο Πανεπιστήμιο (ΙΠ)
 - Πανεπιστήμιο Αιγαίου (ΠΑ)
 - Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ)
 - Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ)
 - Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΣΥΠ/ΕΛΟΤ)
 - Ερευνητικό Κέντρο «Αθηνά»/Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ)
 - Οργανισμός για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ)
 - Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών (ΠΕΜ)
 - Ελληνική Εταιρεία Μεταφρασεολογίας (ΕΕΜ)
 - Ελληνικό Δίκτυο Ορολογίας (ΕΔΟ)
-

Πέμπτη 11 Νοεμβρίου 2021

Εναρκτήρια Συνεδρία

Προεδρείο: **Μαριλένα Καρυολαίμου – Μαβίνα Πανταζάρα**

18.30 Σύνδεση των συνέδρων και των προσκεκλημένων

19.00 Προσφώνηση από τον Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου κ. **Πρόδρομο Προδρόμου**

Εισηγητική ομιλία και χαιρετισμός από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας και της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου κ. **Κώστα Βαλεοντή**

Εισηγητική ομιλία και χαιρετισμός από την Πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου αναπληρώτρια καθηγήτρια Πανεπιστημίου Κύπρου κα **Μαριάννα Κατσογιάννου**

Χαιρετισμοί από τους εκπροσώπους των συνδιοργανωτών:

- Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών:
από τον επίτιμο Πρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου καθηγητή κ. **Παναγιώτη Κοντό**
- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης:
από την Αντιπρόεδρο της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου ομότιμη καθηγήτρια κα **Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη**
- Ιόνιο Πανεπιστήμιο:
από τον καθηγητή κ. **Γεώργιο Κεντρωτή**
- Πανεπιστήμιο Αιγαίου:
από την καθηγήτρια κα **Κατερίνα Θ. Φραντζή**
- Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας:
από τον Πρόεδρο κ. **Γεώργιο Στασινό**
- Ινστιτούτο Επεξεργασίας του Λόγου (ΙΕΛ/ΕΚ «Αθηνά»):
από τον Διευθυντή κ. **Βασίλη Κατσούρο**
- Οργανισμός για την Διάδοση της Ελληνικής Γλώσσας:
από την Πρόεδρο, ομότιμη καθηγήτρια κα **Αριστέα Τόλια**
- Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών (ΠΕΜ):
από την Πρόεδρο κα **Βασιλική Ντανταβασίλη**
- Ελληνική Εταιρεία Μεταφρασεολογίας (ΕΕΜ):
από τον Πρόεδρο, καθηγητή κ. **Σίμο Γραμμενίδη**
- Ελληνικό Δίκτυο Ορολογίας (ΕΔΟ):
από τον Πρόεδρο της Συντονιστικής Επιτροπής κ. **Αναστάσιο Αναγνώστου**

20.00 Κήρυξη έναρξης εργασιών

Ομιλία: «*Ο Ιωάννης Καποδίστριας πριν από τον κυβερνήτη*»

από τον κ. **Γεράσιμο Παγκράτη**, ιστορικό, καθηγητή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

20.30 Μουσική εκδήλωση (βίντεο)

Παρασκευή 12 Νοεμβρίου 2021

09.00 Σύνδεση των συνέδρων

1^η Συνεδρία: Γλωσσολογικές-Οντολογικές Αρχές της Ορολογίας

Προεδρείο: **Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη – Μαριάννα Κατσογιάννου**

09.30 Η διαλεκτική/λαϊκή ορολογία στη σύγχρονη ελληνική: μια θεωρητική προσέγγιση
Ασημάκης Φλιάτουρας

09.45 Ο αναλογικός κανόνας στη δευτερογενή δημιουργία όρων: Μια πρόταση
εννοιολογικής επέκτασης
Γεώργιος Φλώρος

10.00 Σύστημα εννοιών και όροι των γλωσσικών ποικιλιών κατά ISO
Κώστας Βαλεοντής

10.15 *Ερωταποκρίσεις*

Προσκεκλημένος ομιλητής: Παντελής Βουτουρής

10.30 **Ήμεις εδώ διασκεδάζομεν à merveille... Όψεις του γλωσσικού
ζητήματος και σάτιρα (1800–1850)**

11.00 *Ερωταποκρίσεις*

11.15 *Διάλειμμα*

2^η Συνεδρία: Ορολογία συγκεκριμένων θεματικών πεδίων – Λεξικογραφικές και ορογραφικές μελέτες

Προεδρείο: **Δημήτρης Χαρβάτης – Γιώργος Τσιάμας**

11.45 Το επιστημονικό επίθημα -όλ(η) στην οργανική χημεία: Αλκοόλες
Κωνσταντίνος Τσιαρτσιάνης

12.00 Λογιότητα και Αρχαιότητα στη γλώσσα των τραπεζικών συμβάσεων
Κωνσταντίνα Α. Βαδάση, Κατερίνα Θ. Φραντζή

12.15 Σχεδιασμός και κατάρτιση γερμανοαγγλοελληνικού γλωσσαρίου ορολογίας περί
λειτουργικής μετάφρασης
Χρήστος Γιαννούτσος

12.30 Ο όρος Μηχανική στις διάφορες εκφάνσεις του
Επαμεινώνδας Σιδηρόπουλος

12.45 Το επιστημονικό επίθημα -ίν(η) στην ονοματολογία των πρωτεϊνικών αμινοξέων
Αηδόνα Λαυκαρίδου, Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη

13.00 *Ερωταποκρίσεις*

13.30 *Διάλειμμα*

3^η Συνεδρία: Ορολογία συγκεκριμένων θεματικών πεδίων – Λεξικογραφικές και ορογραφικές μελέτες (συνέχεια)

Προεδρείο: **Κατερίνα Φραντζή – Ελπίδα Λουπάκη**

15.00 Η νομική και η οικονομική ορολογία δικαιοπραξιών στην Κέρκυρα κατά τον
Ύστερο Μεσαίωνα και τους Νεότερους Χρόνους
Φωτεινή Καρλάφτη-Μουρατίδη

- 15.15 Λεξικογραφικά και νομικά ζητήματα που ανακύπτουν κατά τη σύνταξη δίγλωσσων λεξικών νομικής ορολογίας
Μιχάλης Πολίτης
- 15.30 Θησαυρός για την τεκμηρίωση των ελληνικών λαογραφικών εκθεμάτων στο πλαίσιο του σημασιολογικού ιστού
Βασιλική Μουτζούρη, Στέλλα Μαρκαντωνάτου, Κατερίνα Τοράκη, Παναγιώτης Μίνος, Άννα Βακαλοπούλου
- 15.45 Οι όροι πρόσφυγας, μετανάστης και λαθρομετανάστης στο Ηλεκτρονικό Σώμα Κειμένων Ερωτήσεων της Βουλής των Ελλήνων
Αφροδίτη Γιοβάνη, Παναγιώτης Γ. Κριμπάς, Φώτης Φυσιλής, Γεώργιος Κ. Μικρός
- 16.00 *Ερωταποκρίσεις*

4^η Συνεδρία: Ορολογικοί πόροι

Προεδρείο: **Παναγιώτης Κριμπάς – Στέλλα Μαρκαντωνάτου**

- 16.30 Σύνταξη γερμανοελληνικού λεξικού 0,5 εκ. όρων με κύρια πηγή την ΙΑΤΕ
Σπύρος Δόικας
- 16.45 Αποδελτίωση ειδικής ορολογίας στο πλαίσιο συνεργασίας TermCoord και Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας
Ζωή Προδρόμου, Σταύρος Τσάτσος
- 17.00 Αποδελτίωση ειδικών όρων ιατρικής για τον εμπλουτισμό της πολύγλωσσης βάσης ορολογίας ΙΑΤΕ
Κωνσταντίνα Λένα
- 17.15 Κτίζοντας ορολογικούς πόρους στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος: συν-δημιουργώντας ορολογική πολιτική
Άννα Μάστορα, Αγγελική Δημητρομανωλάκη
- 17.30 Αντιπαραβολική μελέτη της ειδικής γλώσσας της Δημόσιας Διοίκησης στην Ελλάδα και τη Γαλλία
Αγγελική Χριστοπούλου
- 17.45 Ορολογικά έργα για την πανδημία του κορονοϊού
Μαριάννα Κατσογιάννου, Κατερίνα Τοράκη, Δημήτρης Μουτάφης
- 18.00 *Ερωταποκρίσεις*

Σάββατο 13 Νοεμβρίου 2021

5^η Συνεδρία: Τυποποίηση ορολογίας – Ορολογία και μετάφραση

Προεδρείο: **Κλειώ Μπενέκου – Ευφροσύνη Φράγκου**

- 09.00 Πρόταση απόδοσης της ορολογίας του κλάδου της γλωσσολογίας «sensory linguistics» στην ελληνική γλώσσα
Μαλαματένια Παναγιώτου, Κωνσταντίνος Γκατζιώνης
- 09.15 Εννοιολογική και μεταφρασεολογική αναψηλάφηση της ορολογίας στο πεδίο της θεωρίας των λογοτεχνικών γενών και ειδών σε αντιπαραβολική προοπτική ως προς το γλωσσικό ζεύγος της νέας ελληνικής και της γερμανικής
Γιώργος Ανδρουλιδάκης
- 09.30 Η μεταφορά ανθρωπωνυμίων σε δημόσια έγγραφα στο γλωσσικό ζεύγος Ρωσική <> Νεοελληνική
Παναγιώτης Γ. Κριμπάς, Αλεξάνδρα Π. Νικόλσκαγια

- 09.45 Η ορολογία του κοροναϊού στα πολύγλωσσα ευρωπαϊκά κείμενα: παραλλαγές και εξέλιξη
Θεόδωρος Βυζάς, Ελευθερία Δογορίτη
- 10.00 Μεταφράσεις στρατιωτικών εγχειριδίων και κανονισμών «εκ του γαλλικού» για τις ανάγκες του νεοσύστατου ελληνικού κράτους
Αναστασία Τσαγκαράκη
- 10.15 *Ερωταποκρίσεις*
- 10.40 *Διάλειμμα*

6^η Συνεδρία: Τυποποίηση ορολογίας – Ορολογία και μετάφραση (συνέχεια)

Προεδρείο: **Δημήτρης Μουτάφης – Ελένη Τζιάφα**

- 11.15 Multilingual terminology: tracing equivalence in cases of conceptual non-equivalence in legal terminology
Eleni Svoronou
- 11.30 Διαφορές μεταξύ μηχανικής και ανθρώπινης μετάφρασης αρκτικόλεξων και ακρωνύμων από ελάσσονες προς μείζονες γλώσσες: Καθορισμός μεταφραστικών στρατηγικών
Δημήτρης Μπουμπάρης, Χρήστος Γιαννούτσος
- 11.45 Εννοιοστρεφής ορολογία Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων: Η αντίληψη και η σημασιολογία από τον ελεγκτή στον πολίτη
Μαρία-Βιργινία (Μαρβίνα) Φραγκιαδάκη
- 12.00 Ορολογία της αμερικανικής ακροδεξιάς και η μεταφορά της στην ελληνική πραγματικότητα
Βαλεντίνη Καλφαδοπούλου
- 12.15 *Ερωταποκρίσεις*
- 12.35 *Διάλειμμα*

7^η Συνεδρία: Δραστηριότητα φορέων και οργάνων Ορολογίας

Προεδρείο: **Σωτήρης Κεραμίδας – Αφροδίτη Γιοβάνη**

- 14.30 Γενική Διεύθυνση Μετάφρασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: Ορολογία στα χρόνια της COVID-19
Χριστίνα Νικητοπούλου
- 14.45 ΕΔΟ, ΟΤΟ και ΙΑΤΕ, η ισχύς εν τη ορολογική ενώσει – Η πορεία των όρων προς την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία
Χρυσούλα Δουδουλακάκη, Κλειώ Μπενέκου
- 15.00 Ο ρόλος των επαγγελματικών οργανώσεων μεταφραστών στην προαγωγή της ορολογικής παραγωγής: Η περίπτωση των δράσεων της ΠΕΜ
Βαλεντίνη Καλφαδοπούλου, Ευφροσύνη Φράγκου
- 15.15 Οι Ενώσεις (πρέπει να;) πάνε πανεπιστήμιο
Βαλεντίνη Καλφαδοπούλου, Κυριακή Κουρούνη
- 15.30 Ελληνόγλωσση ορολογική έρευνα: Η συμβολή της Ελληνικής Εταιρείας Μεταφρασεολογίας
Παναγιώτης Γ. Κριμπάς, Ελπίδα Λουπάκη, Μαβίνα Πανταζάρα

- 15.45 Έμφυλοι τύποι ουσιαστικών: Θηλυκά ουσιαστικά επαγγελματών, αξιωμάτων και συναφών ιδιοτήτων
Άννα Ιορδανίδου, Παναγιώτης Γ. Κριμπάς, Έλενα Μάντζαρη, Μαρίνα Πανταζάρα, Νίκος Σαραντάκος, Κατερίνα Τοράκη
- 16.00 *Ερωταποκρίσεις*
- 16.30 *Διάλειμμα*

Ανοικτή συζήτηση

Προεδρείο: **Κατερίνα Τοράκη – Έλενα Μάντζαρη**

- 17.00 **Ο επιστημονικός λόγος κατά την περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού**

Συντονιστής:

Θεοδόσης Τάσιος, ομότιμος καθηγητής ΕΜΠ

Εισαγωγή

Συνομιλητές και εισηγήσεις τους:

Τίτικα Δημητρούλια, καθηγήτρια Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,
Συντονίστρια Γαλλοφωνίας

Μεταφραστικές και ορολογικές πρακτικές με εκπαιδευτική στόχευση στον Διαφωτισμό

Αλεξάνδρα Σφοίνη, κύρια ερευνήτρια, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

Επιστημονική ορολογία και μετάφραση την περίοδο του Νεοελληνικού Διαφωτισμού

Άννα Ταμπάκη, ομότιμη καθηγήτρια ΕΚΠΑ

Δημιουργία κρίσιμων νεολογισμών και κοραϊκή 'μετακένωση'

Τέλης Τύμπας, καθηγητής Ιστορίας της Τεχνολογίας στους Νεότερους Χρόνους, ΕΚΠΑ

Από τις υλικότητες στις έννοιες της νεωτερικότητας: Η εισαγωγή της 'επικίνδυνης' έννοιας 'τεχνολογία' στην ελληνική γλώσσα

Κώστας Βαλεοντής, φυσικός-ηλεκτρονικός, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Γλώσσα και ορολογία στο βιβλίο *Φυσικής απάνθισμα* του Ρήγα Φεραίου

- 19.00 Λήξη του Συνεδρίου

Χορηγοί

ΤΕΕ Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (www.tee.gr)

Πανεπιστήμιο Κύπρου (<http://ucy.ac.cy>)

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών
(<https://www.aegean.gr/>)

Χορηγός επικοινωνίας

Glossa Productions (https://www.youtube.com/results?search_query=glossa+productions)